Projektowanie uniwersalne kultury – dostępność w instytucjach kultury
Zadanie 3.1 Kompleksowy program szkoleń w zakresie projektowania, budowania i realizacji dostępnej oferty kulturalnej

Strategia wdrażania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury

Dokument służy wypracowaniu strategii wdrażania dostępności w instytucji kultury. Wskazuje najważniejsze zagadnienia i obszary, które muszą być wzięte pod uwagę w sytuacji tworzenia planu inicjowania i rozwijania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury.

Regulamin Zadania 3.1definiuje Strategię wdrożenia dostępności jako – dokument opisujący sposób wdrożenia modelu dostępności, uwzględniający m.in. cele i harmonogram działań, dobór narzędzi niezbędnych do tworzenia oferty kulturalnej z partycypacyjnym udziałem grupy docelowej, opis zasad komunikacji z grupą docelową oraz interesariuszami działań IK, sposobu identyfikacji potrzeb i doboru środków ich zaspokajania, identyfikację ryzyk, sposoby weryfikacji sukcesu oraz niezbędne zasoby.

Tworzenie strategii ma być Wynikiem ciągu szkoleń i sesji tutorskich oraz pracy nad autodiagnozą, które są zaproponowane każdej instytucji kultury włączonej w to działanie.

Opracowywanie strategii jest pomyślane jako proces, w który należy zaangażować jak najwięcej pracowników i pracownic każdej instytucji. Punktem wyjścia do tworzenia strategii jest obecna, zidentyfikowana w całym spektrum działań projektowych sytuacja instytucji kultury. W oparciu o ten stan proponujemy stworzyć strategię w dwóch wymiarach – planu krótkoterminowego i długoterminowego. Spojrzenie na instytucję w tych dwóch wymiarach pozwoli, naszym zdaniem, najlepiej przygotować się do wdrażania zmian systematycznych, efektywnych i odpowiadających rzeczywistym możliwościom instytucji kultury. Pozwoli też odpowiedzieć na oczekiwania odbiorców ze szczególnymi potrzebami, zwłaszcza osób z niepełnosprawnością i osób starszych.

Dokument wskazuje elementy, które należy wziąć pod uwagę przy budowaniu strategii wdrażania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury. Poszczególne punkty/obszary powinny zostać uwspólnione z procedurami wewnętrznymi instytucji lub dostosowane do już istniejących dokumentów.

Należy udzielić odpowiedzi we wszystkich, wyszczególnionych poniżej obszarach w rygorze: minimalna liczba słów: 200; maksymalna liczba słów: 750.

Pełna nazwa instytucji: Teatr Muzyczny im. Danuty Baduszkowej w Gdyni

I. Stan obecny

1. Rodzaj instytucji kultury, zespół i podejmowane działania

Wypełniając ten punkt można skorzystać z opublikowanego na stronie www instytucji, a wymaganego przez Ustawę o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, opisu działań podejmowanych przez IK.
W tej części proszę uwzględnić:

a) rodzaj instytucji kultury i założenia programowe,
b) zespół, kompetencje pracowników i pracownic,
c) działania będące w stałej ofercie instytucji oraz działania nietypowe, podjęte na przykład w ostatnim roku działalności,
d) współpracę ze środowiskami, organizacjami i podmiotami lokalnymi, nie tylko związanymi z osobami z niepełnosprawnością i osobami starszymi.

Teatr Muzyczny w Gdyni jest samorządową instytucją kultury, a jego celem jest tworzenie, prezentacja i upowszechnianie kultury teatralnej. W swoim repertuarze posiada spektakle dla dorosłych, młodzieży i dzieci. Wystawia musicale na Dużej Scenie, farsy na Nowej Scenie oraz mniejsze projekty aktorskie na Scenie Kameralnej.
Działanie teatru wymaga zatrudniania specjalistów z różnych dziedzin – artystycznych, technicznych, edukacyjnych oraz organizacyjnych. Nie posiada zespołu ds. dostępności, jednak pracownicy Biura Obsługi Widzów oraz Sekcji Opieki nad Widzami mieli okazję wziąć udział w szkoleniach z zakresu obsługi osób z niepełnosprawnościami. Mimo braku zespołu niezależnie funkcjonują osoby zaangażowane, które zajmują się włączaniem do życia kulturalnego osób ze szczególnymi potrzebami i którym zależy na rozwoju dostępności.
Teatr zajmuje się wystawianiem i prezentowaniem spektakli muzycznych oraz koncertów. Umożliwia także wynajem scen, co skutkuje prezentowaniem spektakli gościnnych, także komercyjnych. Teatr jest siedzibą Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych, który wdraża rozwiązania dostępnościowe i narzuca ich rozwój oraz standardy. Co roku odbywa się również gala konkursu Gdynia bez barier. Przy Teatrze funkcjonuje Państwowe Policealne Studium Wokalno-Aktorskie. Teatr prowadzi także działania edukacyjne w postaci Teatru Junior i warsztatów Otwartych Pracowni.
Teatr posiada partnerów biznesowych. Współpracuje z Fundacją Ja też, która umożliwia zatrudnianie osób z zespołem Downa na Obsłudze Widowni. Instytucja posiada kontakty z lokalnymi szkołami specjalnymi, dla których prowadzi warsztaty.

2. Sposoby badania potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach

Proszę opisać dotychczas przeprowadzone działania, które miały na celu diagnozę potrzeb środowisk osób z niepełnosprawnościami, w tym działania o charakterze badawczym, animacyjno-badawczym czy sieciującym. Proszę uwzględnić zaangażowanie pracowników i pracownic instytucji kultury w takie działania, sytuacje wykorzystania zewnętrznych ekspertów, wskazać kontekst podjętych dotychczas działań.

Diagnoza potrzeb osób z niepełnosprawnościami opiera się na obserwacji Widzów, którzy odwiedzają Teatr. Umożliwia to zaobserwowanie przeszkód, jakie napotykają podczas odwiedzania instytucji oraz słuchanie tego, jakie problemy zgłaszają i tego, które z nich pojawiają się najczęściej jako największe bariery. Widzowie często sami mówią o problemach, jakie spotykają lub sugerują własne pomysły na wydarzenia, jakie mogłyby być w Teatrze organizowane, w których oni sami chętnie wzięliby udział. Osoby pracujące na Obsłudze Widowni również dostrzegają i zgłaszają braki, które utrudniają wizytę w Teatrze. W Sekcji Opieki nad Widzami zatrudnione są osoby z zespołem Downa, które na bieżąco mają możliwość zgłaszania, z jakimi mierzą się problemami utrudniającymi im funkcjonowanie w środowisku teatralnym. Mniej samodzielne osoby mają przydzielonych asystentów, którzy jednocześnie pełnią funkcję trenerów i również zwracają uwagę na napotykane ograniczenia oraz starają się je zniwelować.
Poprzez prowadzenie warsztatów Otwartych Pracowni dla uczniów ze szkoły specjalnej, którzy mają różne potrzeby, możliwa jest obserwacja uczestników i ich zmagań na różnych polach działania – zarówno w zadaniach warsztatowych, jak i w poruszaniu się po przestrzeni budynku. Sprawia to także, że podczas prowadzenia innych działań prowadzące warsztaty myślą, jak można dane wydarzenie udostępnić i zaadaptować do możliwości uczestników warsztatów lub osób im podobnych. Warsztaty umożliwiają również bieżące konsultacje z nauczycielami, rozwiązywanie problemów i znajdowanie rozwiązań dla napotykanych barier. Działania te podnoszą kompetencje prowadzących, zyskują one doświadczenie, które mogą potem wykorzystywać w innych aspektach swojej pracy.

3. **Opis głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w zakresie realizacji działań kulturalnych.**
   Opis należy sporządzić z uwzględnieniem Modelu dostępnej kultury – etapów podróży odbiorcy lub obszarów dostępności, w zależności od sytuacji.

Obszar widzenia – brak materiałów w pełni dostosowanych dla osób z niepełnosprawnością wzroku sprawia, że pozyskanie informacji o wydarzeniu jest utrudnione. Podczas drogi na wydarzenie, jaką pokonuje odbiorca, brakuje oznaczeń, które wsparłyby orientację. Również w przestrzeni Teatru brakuje kompleksowego systemu oznaczeń. Nie ma audiodeskrypcji, pomocy dotykowych ani lornetek.

Obszar słyszenia – brak materiałów informacyjnych i promocyjnych w PJM, a także nagrań z napisami polskimi uniemożliwia uzyskanie informacji o wydarzeniu. W kontakcie z Widzem brakuje pętli indukcyjnej i tłumaczenia na język migowy. Spektakle nie są dostosowane – brak napisów polskich, napisów rozszerzonych, tłumacza PJM, pętli indukcyjnej na widowniach. Brak kompleksowego systemu oznaczeń utrudnia poruszanie się po instytucji.

Obszar poruszania się – bilety dla osób poruszających się na wózkach nie mogą być zarezerwowane w systemie online; konieczny jest kontakt z Biurem Obsługi Widzów; stanowiska kasowe są niedostosowane – lady są za wysokie. Teatr posiada jedno miejsce parkingowe dla osób poruszających się na wózkach, nie posiada jednak własnego parkingu dostępnego dla wszystkich Widzów. Bezpośrednio przy budynku nie znajduje się również żaden przystanek autobusowy, należy do niego podejść około 10 minut. Częściowo dostępne dla osób poruszających się na wózkach jest jedynie wejście od Nowej Sceny. Loża Prawa, Loża Lewa oraz Balkon I Dużej Sceny są niedostępne bez konieczności pokonania

schodów, podobnie Balkon Nowej Sceny. Winda Nowej Sceny oraz podnośnik przy Scenie Kameralnej wymaga obsługi przez pracownika Teatru. Schody na widowni są strome, a poręcze niepoprowadzone w sposób ciągły. Brakuje procedury ewakuacji oraz sprzętu do ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami.

Obszar rozumienia – brak treści w języku prostym oraz ETR utrudnia pozyskanie informacji o wydarzeniu. Brak przedprzewodnika utrudnia drogę oraz powrót na wydarzenie. Brakuje kompleksowego systemu oznaczeń.

Obszar czucia – brakuje przedprzewodnika oraz informacji o treściach wrażliwych. Na widowni nie ma miejsc „szybkiego wyjścia". Brakuje kompleksowego systemu oznaczeń. Nie ma pokoju wyciszeń, a jedynie zastępczy pokój punktu medycznego. Hałas i duża liczba ludzi mogą być przytłaczające. Nie ma słuchawek wyciszających ani zatyczek do uszu. Mnogość bodźców – światło, dym, dźwięk, efekty pirotechniczne – może oddziaływać na osoby wrażliwe sensorycznie.

4. **Opis najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych**
   Proszę opisać kluczowe potrzeby instytucji w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności, które ujawniły się przed rozpoczęciem udziału Zadaniu 3.1 oraz w trakcie jego realizacji.

Potrzebne jest stworzenie oferty repertuarowej dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w obszarach widzenia – spektakle z audiodeskrypcją, oraz słyszenia, w tym także seniorów – spektakle z napisami polskimi oraz rozszerzonymi, a także z tłumaczem PJM. Do dostępnych spektakli organizowane będą wydarzenia towarzyszące, takie jak touch tour lub oprowadzanie po Teatrze z tłumaczem Polskiego Języka Migowego. Systemowo raz w roku planowane jest prezentowanie premierowego spektaklu w sposób dostępny, a także stopniowe udostępnianie raz w roku dwóch spektakli z obecnego repertuaru. Ważne jest, by wydarzenia dostępne stały się stałym elementem oferty teatralnej i odbywały się regularnie.
Planowane jest również rozwinięcie działań edukacyjnych (warsztatów) kierowanych do osób ze szczególnymi potrzebami, ale nie tylko. Zależy nam, by warsztaty były dla wszystkich zainteresowanych, zarówno osób prywatnych, jak i grup zorganizowanych. Poprowadzimy je dla szkół i przedszkoli, ale również dla osób starszych, młodzieży czy rodzin. Warsztaty mają przybliżać sztukę teatralną. W tym celu potrzebna jest stała przestrzeń na prowadzenie warsztatów, która dostępna będzie architektonicznie i wyposażona wedle potrzeb osób uczestniczących oraz osób prowadzących działania edukacyjne. Posiadamy specjalistów do prowadzenia zajęć, ale współdzielą oni te obowiązki z innymi, przez co nie mają możliwości zaangażowania się w weekendy lub wieczorami. Konieczne jest rozdzielenie obowiązków i finansowanie działań. Ważnym elementem jest promowanie oferty warsztatowej.

II. Planowane działania w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności, identyfikowania potrzeb, zasad komunikacji i włączania osób ze szczególnymi potrzebami w planie krótkoterminowym oraz długoterminowym

Uzupełniając tę część Strategii należy odnosić się do planów działania na rzecz dostępności do końca 2027 roku (plan krótkoterminowy) oraz do końca 2031 roku (plan długoterminowy).

1. **Cele w zakresie poprawy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych**
   Proszę wymienić trzy najważniejsze cele i krótko je scharakteryzować. Cele mogą uwzględniać między innymi potrzeby pracowników i pracownic instytucji kultury, sposoby tworzenia oferty dostępnej dla osób z niepełnosprawnością i osób starszych, sposób zarządzania dostępnością, zasady współpracy ze środowiskami skupiającymi osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze, zasady prowadzenia dostępnej komunikacji i informacji, potrzeby sprzętowe i inwestycyjne instytucji.

   Cele muszą być zgodne z autodiagnozą, opisem głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych oraz opisem potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych.

Nadrzędnym celem instytucji jest zapewnienie dostępności we wszystkich obszarach jej działalności oraz zagwarantowanie równych szans każdemu, niezależnie od jego sprawności. Dostępność ma dotyczyć zarówno uczestniczenia w spektaklach i wydarzeniach organizowanych przez Teatr, jak i umożliwienie pracy w Teatrze dla osób z niepełnosprawnością poprzez m.in. dostosowanie korytarzy administracyjnych i udostępnienie garderoby. W celu osiągnięcia nadrzędnego celu niezbędne będzie podjęcie trzech mniejszych celów.
Pierwszy cel – zapewnienie systematycznego wdrażania rozwiązań z zakresu dostępności oraz ich monitorowania, poprzez ustrukturyzowanie stanowiska koordynatora/ki ds. dostępności oraz umieszczenie go w schemacie organizacyjnym. Dodatkowo powołanie międzydziałowego zespołu ds. dostępności, który dzięki specjalistom z różnych dziedzin będzie mógł kompleksowo pracować nad zagadnieniami dostępnościowymi. Potrzebna będzie osoba z Działu Eksploatacji Budynku, która zna obiekt i pomoże w tworzeniu niezbędnych modyfikacji. Osoba odpowiedzialna za działania edukacyjne, w tym warsztaty Otwartych Pracowni. Osoba odpowiedzialna za stronę internetową i media społecznościowe, która dbać będzie o to, by udostępniane treści były dostępne. Osoba z Biura Obsługi Widzów lub Sekcji Opieki nad Widzami jako przedstawiciel działu mającego największą styczność z Widzem. Dodatkowo niezbędne będzie zaangażowanie przedstawicieli wszystkich działów, na bieżąco konsultowanie z nimi projektów, które podlegają pod ich kompetencje oraz obowiązki. Konieczne będzie również wsparcie, zaangażowanie i zobowiązanie dyrekcji.
Drugi cel – opracowanie procedury ewakuacji osób z niepełnosprawnościami oraz zakup sprzętu ułatwiającego bezpieczne opuszczenie budynku w sytuacji zagrożenia. Konieczne będą również cykliczne szkolenia z obsługi sprzętu, by w razie potrzeby jego użycie było bezproblemowe.

Trzeci cel – dostosowanie oferty kulturalnej poprzez cykliczne wystawianie spektakli z wykorzystaniem narzędzi wspomagających percepcję – z audiodeskrypcją, polskimi napisami oraz tłumaczem PJM. W przyszłości już na etapie tworzenia spektaklu dostępność będzie brana pod uwagę.

2. **Oferta instytucji kultury**
   Proszę opisać: jaka część oferty zostanie udostępniona osobom z niepełnosprawnością i osobom starszym, zwłaszcza:

a) kiedy to nastąpi, w jakich obszarach wg Modelu Dostępnej Kultury zostanie udostępniona oferta,
b) w jaki sposób, przy wykorzystaniu jakich metod, technik, narzędzi, zasobów zapewniana będzie dostępność oferty?
c) kto – pracownicy i pracownice czy osoby z zewnątrz – będą zapewniały dostępność, w jaki sposób będzie finansowane zapewnianie dostępności.

Planowane działania muszą być zgodne ze stawianymi przez instytucję celami oraz z Modelem dostępnej kultury – wskazywać na obszar dostępności, etap podróży odbiorcy oraz krok, którego/których będą dotyczyć.

Plan krótkoterminowy (do końca 2027):

- Obszar słyszenia – zapewnienie polskich napisów we wszystkich spektaklach repertuarowych granych na Dużej Scenie. Stworzenie przedprzewodnika w PJM. Zakup pętli stanowiskowej do kas biletowych. Wypracowanie sposobu wyświetlania napisów na Nowej Scenie. Wystawienie jednej z fars granych na Nowej Scenie z tłumaczem PJM w sezonie 2027/2028.
- Obszar widzenia – przygotowanie materiałów dotykowych wspólnie z pracowniami teatralnymi, zorganizowanie touch tour, folie powiększające w kasach.
- Obszar poruszania się – poprawa infrastruktury, w tym winda na Nową Scenę. Stworzenie przedprzewodnika opisującego bariery i sposób poruszania się.
- Obszar rozumienia i czucia – stworzenie przedprzewodnika o poruszaniu się po Teatrze (wideo oraz pdf). Umieszczenie informacji o treściach wrażliwych w każdym spektaklu. Tworzenie treści w języku prostym. Stworzenie miejsca wyciszenia. Spotkanie z samorzecznikami Fundacji Adapa w celu konsultacji przygotowania relaxed performance – zaproszenie przedstawicieli na próbę spektaklu, by przygotowali wstępną listę rzeczy, które należy dostosować; kontakt z twórcami spektaklu, by zaangażować ich w proces adaptowania dzieła na relaxed performance.
- Wszystkie obszary – wypracowanie instrukcji obsługi widza, cykliczne szkolenia dla pracowników – dla nowo zatrudnianych pracowników Obsługi Widowni z obsługi osób ze szczególnymi potrzebami. Uruchomienie Otwartych Pracowni jako stałego elementu działalności.
- Stworzenie procedury ewakuacji oraz zakup sprzętu do ewakuacji osób z niepełnosprawnościami.

Plan długoterminowy (do końca 2031):

- Obszar słyszenia – pokazy spektakli na Nowej Scenie z tłumaczem PJM połączone z oprowadzaniem po Teatrze – systematycznie co roku udostępniany kolejny tytuł, zakup pętli indukcyjnej na widownie, stworzenie napisów rozszerzonych do spektakli granych na Dużej Scenie.
- Obszar widzenia – pokazy spektakli z audiodeskrypcją (spektakle repertuarowe i premiery).
- Obszar poruszania się – monitorowanie dostępności infrastruktury, dostosowanie przestrzeni służbowych.
- Obszar rozumienia i czucia – przygotowanie relaxed performance na Nowej Scenie wraz z Fundacją Adapa, tworzenie treści w ETR, stworzenie przedprzewodników do wszystkich spektakli.
- Wszystkie obszary – rozwijanie Otwartych Pracowni, ćwiczenia ze sprzętem do ewakuacji osób z niepełnosprawnościami.

Działania wdrażane będą w porozumieniu z koordynatorem/ką ds. dostępności w obszarach m.in. obsługi widowni, eksploatacji budynku, BHP, ppoż., inwestycji, pracowni, BOW. Współpraca z zewnętrznymi ekspertami, np. tłumacz PJM, ekspert od pętli.

Finansowanie dostępności – spektakle repertuarowe udostępniane będą z własnego budżetu. Otwarte Pracownie – pozyskiwanie środków z fundacji korporacyjnych, częściowo z własnego budżetu.

3. **Zespół instytucji kultury i organizacja pracy**
   Proszę opisać, w jaki sposób, na jakich zasadach pracownicy i pracownice instytucji kultury będą włączani w tworzenie dostępności w instytucji kultury, zwłaszcza:

a) w jakim zakresie będą podnoszone kompetencje pracowników i pracownic instytucji w zakresie współpracy oraz obsługi widzów z niepełnosprawnością i osób starszych?
b) jakie decyzje zarządcze zostaną podjęte w zakresie dostępności (powołanie koordynatora/koordynatorki dostępności i/lub zespołu ds. dostępności, wydzielanie budżetu).

Pracownicy będą brali udział w cyklicznych szkoleniach z zakresu dostępności prowadzonych przez m.in. Urząd Miasta w Gdyni lub Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego. Szkolenie ogólne, wprowadzające w myślenie o osobach ze szczególnymi potrzebami i o znaczeniu dostępności, przejdzie większość pracowników z działów nieartystycznych. Szkolenia międzydziałowe, dla większej liczby osób lub bardziej specjalistyczne prowadzone będą przez specjalistów zewnętrznych.
Szkolenia będą odpowiednio dopasowane do działów i ich kompetencji oraz obowiązków. Biuro Obsługi Widzów oraz Sekcja Opieki nad Widzami przeszkolone zostaną w obsłudze osób ze szczególnymi potrzebami. Szkolenie będzie niezbędne dla każdej nowo zatrudnionej osoby – przeprowadzi je koordynator/ka ds. dostępności w ramach onboardingu. Odbywać się również będą ćwiczenia ze sprzętem do ewakuacji, w których wezmą udział także strażacy. Pracownicy odpowiedzialni za stronę internetową i media społecznościowe wezmą udział w szkoleniach o tworzeniu dostępnych cyfrowo treści oraz multimediów, a także w tworzeniu materiałów w języku prostym. Z języka prostego będą się szkolić także pracownicy odpowiedzialni za tworzenie opisów spektakli oraz programów. Pracownicy administracji

przeszkoleni zostaną w zakresie tworzenia dostępnych dokumentów. Osoby odpowiedzialne za działania edukacyjne oraz prowadzenie warsztatów będą doszkalać się w sposobach przeprowadzania zajęć m.in. z arteterapii, by stale móc rozszerzać ofertę warsztatową. Nastąpi powołanie koordynatora/ki ds. dostępności oraz zespołu ds. dostępności. W miarę możliwości część budżetu przeznaczona będzie na dostępność, co umożliwi samodzielne podejmowanie niskokosztowych działań.

4. **Osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze w instytucji kultury**
   Proszę określić: zakres i rodzaj współpracy, która zostanie podjęta ze środowiskami osób z niepełnosprawnością i osób starszych, role/funkcje, w jakich w życiu instytucji pojawią się osoby z niepełnosprawnością i osoby starsze, kto z instytucji kultury będzie odpowiedzialny za kontakt ze środowiskami osób z niepełnosprawnością i osób starszych, zakres działań ze środowiskami lokalnymi i organizacjami ogólnopolskimi.

Teatr podpisze porozumienie z Fundacją Adapa zrzeszającą osoby z niepełnosprawnościami intelektualnymi. Współpracę koordynować będzie koordynator/ka ds. dostępności. Fundacja zorganizuje warsztaty dla pracowników, które poprowadzą samorzecznicy, a także skonsultuje przygotowane materiały w ETR. Pilotażowo we współpracy powstanie relaxed performance. Praca rozpocznie się od zaproszenia przedstawicieli na próbę, by mogli wypowiedzieć się, jakie elementy wymagają dostosowania. Na podstawie udzielonych przez nich informacji, we współpracy z twórcami, powstanie spektakl dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami w obszarze czucia i rozumienia – ograniczone zostaną głośne dźwięki i wybuchy, widownia będzie lekko oświetlona podczas trwania spektaklu, możliwe będzie wychodzenie i wchodzenie na widownię, aktorzy przed rozpoczęciem wyjdą na scenę, przedstawią się i opowiedzą o spektaklu i swojej postaci, by nie narażać Widzów na zaskoczenie. Fundacja zostanie zaproszona na pokaz spektaklu.
Będziemy kontynuować współpracę z Zespołem Szkół Specjalnych nr 17 w Gdyni, w ramach której prowadzimy warsztaty Otwartych Pracowni. Jeśli pozwolą nam finanse, rozszerzymy działania Otwartych Pracowni i będziemy prowadzić warsztaty również dla innych grup oraz osób prywatnych, w tym także dla osób starszych.
Nawiążemy współpracę z tłumaczami języka migowego i środowiskiem niesłyszących w Trójmieście, dla których będziemy organizować pokazy spektakli z tłumaczem PJM oraz napisami polskimi/rozszerzonymi.
Rozbudujemy bazy kontaktów w środowisku osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów. Będziemy publikować informacje o dostępnych wydarzeniach na stronie internetowej oraz w mediach społecznościowych.
Kontakt ze wszystkimi środowiskami inicjowany będzie przez koordynatora/kę ds. dostępności, a następnie prowadzony przez członków zespołu.

5. **Sposoby komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach**
   Proszę opisać planowane strategie komunikacji z osobami o szczególnych potrzebach, zwłaszcza: formy kontaktu online, formy kontaktu offline (w tym korespondencyjne) oraz sposoby nawiązywania i utrzymywania relacji z organizacjami i osobami prywatnymi, które reprezentują środowisko osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Proszę wskazać:

a) kto z instytucji kultury będzie odpowiedzialny za utrzymywanie kontaktu ze środowiskami osób z niepełnosprawnością i osób starszych,
b) jakie zostaną wdrożone procedury przekazywania informacji, które trafiają z instytucji kultury do osób z niepełnosprawnościami i osób starszych,
c) jakie zostaną wdrożone procedury przekazywania informacji, które trafiają do instytucji kultury od osób z niepełnosprawnościami i osób starszych,
d) w jaki sposób jest realizowana zasada wykorzystywania wielu kanałów komunikacji i informacji, by zapewnić maksymalną dostępność takich działań,
e) w jaki sposób i jak często będzie weryfikowana efektywność wykorzystywanych sposobów i kanałów komunikacji z osobami z niepełnosprawnością i osobami starszymi.

Kontaktowanie się z przedstawicielami różnych środowisk odbywać się będzie głównie poprzez maile lub telefonicznie. Będzie należało do zadań koordynatora/ki ds. dostępności oraz zespołu ds. dostępności.
W celu komunikowania dostępnych wydarzeń na nowej stronie internetowej powstanie osobna zakładka poświęcona dostępności i podejmowanym działaniom w tym zakresie. Powstaną również osobne media społecznościowe – strona na Facebooku, gdzie będą pojawiać się informacje z zakresu dostępności, planowanych wydarzeń oraz podsumowań tych już zorganizowanych. Będzie to także dodatkowy kanał do kontaktu z Widzami. Na stronie internetowej Teatru oraz w repertuarach oznaczane będą spektakle dostępne – z napisami polskimi lub rozszerzonymi, z tłumaczem PJM, z audiodeskrypcją. Oznaczać będziemy także towarzyszące spektaklom dodatkowe zdarzenia, jak touch tour czy oprowadzanie po Teatrze z tłumaczem PJM. Przy promocji spektakli z tłumaczeniem języka migowego skorzystamy z bazy kontaktów, którą posiadają tłumacze.
W celu zbierania informacji od Widzów udostępnimy formularze do zgłaszania szczególnych potrzeb przed wydarzeniami oraz uwag i sugestii po wydarzeniach. Będą one dostępne na stronie internetowej, stronie na Facebooku oraz wysyłane mailowo do osób, które się zapisały internetowo. Będziemy zbierać również informacje bezpośrednio od uczestników poprzez koordynatora/kę ds. dostępności, który obecny będzie na wydarzeniach dostępnych oraz przez osoby zatrudnione na Obsłudze Widowni.
Zasada wykorzystania wielu kanałów komunikacji i informacji będzie zapewniona poprzez wykorzystanie kanałów internetowych (strona www, media społecznościowe), kontaktów osobistych (poprzez tłumaczy PJM oraz przekazywanie informacji bezpośrednio do środowisk, z którymi posiadamy już relację – mailowo, telefonicznie lub przy spotkaniach). Przyszłe wydarzenia dostępne będą również w miarę możliwości ogłaszane podczas poprzedzających je akcji dostępnościowych. Z czasem powstanie baza kontaktów i wtedy będziemy mogli przekazywać informacje mailowo do zainteresowanych osób, na zasadzie newslettera.
W celu badania efektywności przeprowadzane będą ankiety wśród uczestników wydarzeń w celu monitorowania ich oczekiwań oraz sprawdzenia poziomu satysfakcji. Ewaluacje prowadzone będą po każdym dostępnym wydarzeniu.

6. Sposoby badania potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach

Proszę opisać w jaki sposób będą badane oczekiwania i możliwości osób o szczególnych potrzebach, proszę wskazać zwłaszcza te metody, rozwiązania, które będą nowością w

działalności instytucji kultury. Proszę uwzględnić działania o charakterze badawczym, animacyjno-badawczym czy sieciującym. Proszę opisać, w jaki sposób w planowane działania będą zaangażowani pracownicy i pracownice instytucji kultury, a kiedy będą wykorzystywani eksperci zewnętrzni.

Badania potrzeb publiczności ze szczególnymi potrzebami będziemy prowadzić poprzez udostępniane na stronie internetowej formularze, które umożliwią zgłoszenie szczególnych potrzeb przed planowaną wizytą w Teatrze. Atutem takiego rozwiązania będzie poczucie anonimowości, jakie daje ono osobom, które posiadają szczególne potrzeby, a nie czują się komfortowo, zgłaszając je telefonicznie bądź mailowo. Będziemy przeprowadzać także ankiety oraz wywiady bezpośrednio po odbytych dostępnych wydarzeniach, by zebrać najświeższe wrażenia uczestników oraz informacje o ewentualnych trudnościach, jakie napotkali. Wywiady będą prowadzone na miejscu przez koordynatora/kę ds. dostępności, który będzie obecny na wydarzeniu oraz przez osoby pracujące w Sekcji Opieki nad Widzami. Do osób, które podały swój kontakt mailowy podczas zapisu na wydarzenie wyślemy ankietę mailowo. Przeprowadzimy także wywiady z zatrudnionymi na Obsłudze Widowni osobami z zespołem Downa, by skorzystać z ich samorzeczniczej opinii jako osób znających Teatr i jego specyfikę. Współpraca z przedstawicielami fundacji umożliwi również wykorzystanie ich doświadczenia i możliwości dotarcia do osób z niepełnosprawnościami. Planujemy nawiązać relacje ze środowiskiem g/Głuchych poprzez zewnętrznych tłumaczy PJM, którzy posiadają bazę kontaktów do osób niesłyszących zainteresowanych kulturą. We współpracy z tłumaczami PJM ustalimy też potrzeby środowiska niesłyszących względem instytucji. Skorzystamy również z doświadczenia członków Trójmiejskiej Sieci Dostępności Kultury, której częścią jesteśmy, by rozeznać się w polecanych przez nich rozwiązaniach na poszczególne potrzeby oraz by zapoznać się z trudnościami, jakie oni napotkali, tworząc dostępność w swoich instytucjach.

7. Identyfikacja ryzyk

Proszę opisać, jakie ewentualne niepewne zdarzenia (grupy zdarzeń) mogą mieć wpływ na założone w Strategii cele. Proszę wskazać zdarzenie, oszacować jego prawdopodobieństwo i wpływ na wdrażanie i rozwijanie dostępności w instytucji. Proszę skrótowo opisać możliwe działania, które instytucja podejmie, aby:

a) minimalizować ryzyko wypływające ze zdarzeń;
b) minimalizować prawdopodobieństwo zdarzeń.

Opis tej części Strategii powinien zawierać odniesienia do procesów wewnętrznych oraz do otoczenia, w jakim znajduje się instytucja.

Zagrożeniem, które będzie miało negatywny wpływ na założone w Strategii cele będzie nieustrukturyzowanie stanowiska koordynatora/ki ds. dostępności i nieumieszczenie go w schemacie organizacyjnym instytucji. Utrudnieniem będzie również nieutworzenie zespołu ds. dostępności oraz brak systematycznej współpracy pracowników z koordynatorem ds. dostępności. Oba te braki sprawią, że dostępność rozmyje się pomiędzy przedstawicieli różnych działów, którzy wśród swoich obowiązków nie znajdą przestrzeni na rozwijanie jej. Instytucja w celu zminimalizowania zagrożenia wystąpi do organizatora z prośbą o zmianę schematu organizacyjnego i umieszczenie w nim stanowiska koordynatora ds. dostępności.

Miasto Gdynia oraz Samorząd Województwa Pomorskiego stawia duży nacisk na rozwój dostępności, co zmniejsza prawdopodobieństwo wystąpienia tego zagrożenia, nie można go jednak wykluczyć.
Drugim największym zagrożeniem będzie brak środków finansowych w budżecie własnym instytucji, co poskutkuje koniecznością poszukiwania źródeł finansowania zewnętrznego. Wydłuży to wszelkie działania wymagające nakładów finansowych, a w przypadku braku pozyskania finansowania zewnętrznego zahamuje rozwój dostępności. Instytucja podejmie starania o środki z grantów publicznych, a także zwróci się do organizatora z prośbą o udzielenie dodatkowego wsparcia finansowego na tworzenie dostępności w celu minimalizacji ryzyka pozostania bez żadnych środków w momencie, gdy nie uda się ich wydzielić z budżetu własnego. Zwrócimy się również do prywatnych sponsorów oraz fundacji korporacyjnych. Do czasu poczynienia koniecznych zakupów oraz wykonania dużych inwestycji sprzęty niezbędne do prezentowania dostępnych spektakli będą wypożyczane. Dostępność zwiększana będzie stopniowo, a także będzie na bieżąco komunikowana, by stworzyć wizerunek dostępnej instytucji, co również pomoże w pozyskaniu odbiorców oraz potencjalnych sponsorów.

8. Inwestycje na rzecz dostępności

Proszę wskazać, czy i ew jakie inwestycje na rzecz dostępności są planowane w instytucji kultury, w jaki sposób będą finansowane, kiedy będą realizowane?

Do końca 2027 roku instytucja ma zaplanowane inwestycje, które będą miały na celu zwiększenie dostępności wydarzeń.
Z własnego budżetu do końca 2026 roku nastąpi przebudowa widowni Sceny Kameralnej, co pozwoli na wydzielenie miejsc dla osób poruszających się na wózkach. Ze względu na rozmiar widowni na Scenie Kameralnej podczas spektaklu możemy gościć jedną osobę poruszającą się na wózku. Zależy nam jednak, by na widowni znalazła się przestrzeń, która umożliwi osobie poruszającej się na wózku komfortowy odbiór spektaklu. Do końca 2027 roku powstanie winda prowadząca z parkingu podziemnego na Nową Scenę, co udostępni poziom Balkonu Nowej Sceny, a równocześnie Salę Konferencyjną, które dotychczas były niedostępne bez konieczności pokonywania schodów. W momencie, gdy dostępna stanie się Sala Konferencyjna, dostosujemy damską toaletę, która się tam znajduje. Winda dojeżdżać będzie na wszystkie poziomy dostępne dla Widzów – poziom parkingu podziemnego, poziom szatni oraz kasy biletowej, poziom foyer, poziom Balkonu oraz Sali Konferencyjnej.
Do końca 2027 roku zakupimy również sprzęt do ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami. Środki na zakup postaramy się uzyskać ze źródeł zewnętrznych, złożymy wnioski i weźmiemy udział w projektach.
O finansowanie wszystkich większych inwestycji będziemy zwracać się z prośbą do organizatorów – Miasta Gdyni oraz Samorządu Województwa Pomorskiego. Będziemy brać udział w projektach i programach, które umożliwiają pozyskanie środków, które można przeznaczyć na dostępność. Drobne prace, niewymagające dużych nakładów finansowych, w miarę możliwości pokryjemy z własnego budżetu.

9. Ustawy o dostępności

Proszę opisać, jak będą wypełniane wymogi minimalne Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami i Ustawy o zapewnianiu dostępności

cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych, planowane działania?

W celu wypełniania minimalnych wymogów Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami uwzględniane będą potrzeby osób ze szczególnymi potrzebami przy planowaniu repertuaru. Poskutkuje to cyklicznymi pokazami spektakli dostępnych – z audiodeskrypcją oraz tłumaczeniem PJM, a także napisami polskimi, w przyszłości również rozszerzonymi. Systematycznie udostępniane będą kolejne tytuły z aktualnego repertuaru, a także nowe premiery.
Postawimy nacisk na usunięcie istniejących barier. W tym celu zamontujemy pętle indukcyjne na widowniach, a także w kasach. Przygotujemy treści o Teatrze w PJM oraz ETR. W celu ułatwienia zakupu biletów i doboru odpowiednich miejsc na nowej stronie internetowej dostępny będzie pogląd na scenę z wybranych miejsc na widowni. Przy drzwiach od Nowej Sceny (prowadzących również do kas i przestrzeni Dużej Sceny bez konieczności pokonywania schodów) oraz Sceny Kameralnej zamontowany zostanie system przywoławczy. W całym budynku wypracujemy nowe oznakowania wayfindingowe, które ułatwią Widzom orientację w przestrzeni. Powstanie winda prowadząca z parkingu podziemnego na Nową Scenę i wszystkie jej poziomy dostępne dla Widzów, co udostępni niedostępny do tej pory Balkon Nowej Sceny oraz Salę Konferencyjną, poskutkuje to zwiększeniem przestrzeni dostępnej dla osób ze szczególnymi potrzebami.
W celu wypełnienia minimalnych wymogów Ustawy o zapewnianiu dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych powstanie nowa, dostosowana strona internetowa. Spełnione zostaną normy WCAG 2.2. Zapewnione będą kontrasty, strona będzie obsługiwana z poziomu klawiatury. Powstanie osobna zakładka poświęcona dostępności, w której umieszczane będą treści w języku prostym, informacje o wydarzeniach dostępnych, barierach, planowanych działaniach, a także znajdą się tam przygotowane przez nas przedprzewodniki. Publikowane zdjęcia i grafiki będą posiadały teksty alternatywne, tak samo jak udostępniane przez nas treści w mediach społecznościowych. Publikowane nagrania będą posiadać napisy polskie i/lub tłumaczenie PJM.

10. Kryteria sukcesu planu wdrażania i rozwijania dostępności

Proszę opisać w jaki sposób będzie prowadzona ewaluacja, ocena podejmowanych działań na rzecz wdrażania i rozwijania dostępności. Proszę wskazać kryteria, dane, które będą zbierane i analizowane, by ocena była obiektywna, a zebrana wiedza służyła weryfikacji postawionych celów oraz tworzeniu następnych krótko i długoterminowych planów rozwijania dostępności.

Sukces planu wdrażania i rozwijania dostępności będzie najbardziej widoczny, w momencie gdy pracownicy sami będą zgłaszać pomysły oraz inicjować działania dostępne w swoich obszarach i realizować je we współpracy z koordynatorem/ką ds. dostępności. Będzie to oznaczało, że poprawiła się świadomość o tym, jak ważna jest dostępność, nastąpiła zmiana w myśleniu, a dostępność stała się naturalnym i ważnym elementem tworzenia kultury w każdym aspekcie tego procesu – zarówno w działaniach technicznych i artystycznych, jak i w przyjmowaniu Widzów w Teatrze. Przełoży się to jednocześnie na większą liczbę dostępnych wydarzeń, a także na poprawę dostępności samego budynku teatralnego.

W celu uzyskania obiektywnej oceny prowadzone będą konsultacje z odbiorcami, którzy w wywiadach oraz ankietach będą mogli wyrazić swoją opinię na temat wdrożonych rozwiązań, a także zgłosić, co należałoby jeszcze poprawić. Pracownicy ze szczególnymi potrzebami będą włączeni w działania, co umożliwi uzyskanie samorzeczniczych opinii od osób na co dzień poruszających się w przestrzeni teatralnej i odnotowania, jakie bariery utrudniają im codzienną pracę. Koordynator/ka ds. dostępności będzie przeprowadzać wewnętrzne ewaluacje w zespole podczas zebrań kierowników działów, które umożliwią podsumowanie rozwijania dostępności w różnych obszarach z udziałem osób za nie odpowiedzialnych. Na podstawie wszystkich uzbieranych danych, które będą pochodzić z różnych źródeł, tworzone będą kolejne krótko- i długoterminowe plany wdrażania i rozwijania dostępności.

Igor Michalski

Elektronicznie podpisany przez Igor Michalski
Data: 2026.09.29 10:18:15 +02'00'